

Tun puávtáh uuccâđ hiäduid já vuolgättid lahtosijd meid OmaKelast (www.kela.fi/viermist).

Lasetiäduh: www.kela.fi/parniperruuh

Tun puávtáh árvuštállâđ čuávjum- já vaanhimijruttâpeeivij äigimudo já hiädu mere rekinistemohjelmij vievâst (www.kela.fi/laskurit).

Teevdi luámáttuv huolälávt já visásmit, ete puoh tárbuliuh lahtoseh láá mieli.

Jis mij tarbâšep lasetiäduid, te mij väldip tunjin ohtávuodâ.

Vuolgât ucâmuš já ton lahtosijd poostâ peht čujottâsân Kela, PL 10, 00056 KELA.

Tun puávtáh kojâdiđ lase mii puhelinpalvâlusâst (www.kela.fi/puhelimist).

- i** Jis tun jieuh lah ovdil uuccâm Kela hiäduid já tun lah varrim Suomân, te teevdi lasseen luámáttuv Y 77smn. Jis tun lah vyelgimin olgoenâmáid, te teevdi lasseen luámáttuv Y 38.

Uusâ pärnilase sierâ luámáttuvvâin LL 1.

Uuccâmäägih

Enijtoorjâ: Tun puávtáh uuccâđ, ko lah finnim čuávjumtuodâštus. Uusâ majemustáá 2 mánuppaje ovdil rekinistum äägi.

Čuávjumruttâ: Tun puávtáh uuccâđ, ko lah finnim čuávjumtuodâštus. Tun puávtáh uuccâđ maajeeldkietân 2 mánuppaje äägist.

Vaanhimijruttâ: Šoddâdeijee vaanhim puáhtá uuccâđ, ko sun lii finnim čuávjumtuodâštus. Päärni nubbe vaanhim puáhtá uuccâđ, ko pärni lii šoddâm. Adoptiovaanhim puáhtá uuccâđ, ko pärni lii valdum tiipšon. Tun puávtáh uuccâđ maajeeldkietân 2 mánuppaje äägist.

Sierânâsčuávjumruttâ: Tun puávtáh uuccâđ, ko páásáh varâtahee tiet meddâl pargoost. Tun puávtáh uuccâđ maajeeldkietân 2 mánuppaje äägist.

Adoptiooorjâ: Tun puávtáh uuccâđ, ko pärni lii nomáttum soijimnáál tuu tiipšon. Uusâ majemustáá 2 mánuppaje siste tiipšonvâldimpeeivist.

1. Occee tiäduh

Persovntubdâldâh _____ Suhânommâ já ovdânommâ _____

Puhelinnummeer _____ Šledgâpostâčujottâs _____

- i** Čujottâstiäduh Kela finnee aalmugtiätuvuáhâduvâst.

Jis tun halijdah almottiđ eres čujottâs, te čääli tom ucâmuš sajan 10 Lasetiäduh.

Pelikeymi nommâ _____

Pelikeymi šoddâmäägi _____

Mun aasâm ávuslittoost _____ räajist _____

Must ij lah ávus- tai näimipelikeymi

- i** Jis päärni nubbe vaanhim ij lah tuu pelikeymi, te almoot nube vaanhim noomâ já šoddâmäägi saajeest 10 Lasetiäduh.

2. Tilinummeer

3. Päärnán kyeskee tiäduh

Rekinistum äigi _____

Šoddâmäigi _____

Adoptiopäärni tai -parnij tiipšonväldimpeivi _____

Koskâvuotâ päärnán

Mii lii tuu koskâvuotâ päärnán?

Šoddâdejee vaanhim

Päärni nubbe vaanhim

Eres, tievâsmit _____

Lii-uv vaanhimvuotâ tubdâstum ravviittuvâst tai pärnikoccest?

Tiätu tarbâšuvvoo, jis vaanhimeh iävä lah näimilittoost tai jis suái lává nissoonpaarâ. Tiädu addel šoddâdejee vaanhim tai vaanhimvuotâ tubdâstâm olmooš.

Ij, vaanhimvuotâ ij tubdâstuu.

Ij, mutâ vaanhimvuotâ lii târguttâs tubdâstid maŋelää.

Kale. Vaanhimvuotâ tubdâstâm ulmuu nommâ já peivi, kuás vaanhimvuotâ lii tubdâstum:

4. Ucâmuš

Enijtoorjâ (Taam puáhtá uuccâđ tuš šoddâdejee vaanhim tai nubbe adoptiovaanhim)

Jis tun finniih tai adoptistáh maangâ pääрни siämmää tove, te enijtoorjâ lasettuvvoo tienuuvt, ete tun finniih kyevti päärnist 3 torjuu já kulmâ päärnist 6 torjuu. Almoot, ete kalle torjuu tun halijdah pakettin já kalle ruttân.

Mun uusâm enijpakettin _____ kpl

Mun uusâm ruttân _____ kpl

Mun mieltâm toos, ete muu puhelinnummeer adeluvvoo enijpakkeet toimâtteijei puáttimalmottâs vuolgâtem várás.

Čuávjumruuttâ (Taam puáhtá uuccâđ tuš šoddâdejee vaanhim)

Kela aalgât čuávjumruudâ máksim enâmustáá 30 já majemustáá 14 argâpeivid ovdil rekinistum ääigi. Jis pärni šadda ovdil ko tuu uuccâm čuávjumruuttâ lii álgâm, te Kela máksá čuávjumruudâ pääрни šoddâm čuávvoov argâpeeivi räajist. Čuávjumruuttâ máksoo ohtânmaanoost 40 argâpeivid. Jis tun lah talle pargoost, iheluámust tai eres pálhálie riijâst, te lii máhđuláš, ete čuávjumruuttâ ij maksuu. Čuávjumruudâ ij kuittâg pyevti sirded máksimnáál nube äigimuddoost.

Mun uusâm čuávjumruudâ

nuuvt, ete tot álgá 30 argâpeivid ovdil rekinistum ääigi

nuuvt, ete tot álgá 14 argâpeivid ovdil rekinistum ääigi

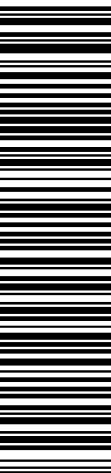
_____ räajist

Lah-uv tun pargoost, iheluámust tai eres pálhálie riijâst siämmää ääigi ko tun finniih čuávjumruudâ? Ele almoot taa äigâduv, mast pargoadeleijee máksá päälhi čuávjumriijâ vuáđuld.

Jiem lah

Lam, _____ – _____ ääigi.

Almoot lasepajeh saajeest 10 Lasetiäduh.

Vaanhimijruttâ

i Kyevti vaanhim peerâ: Jis päärnist lává kyehti vaanhim, kiäin lii vuoigâdvuotâ vaanhimijruutân, te päärnist mäksimnâäl vaanhimijpeiviruudâh juáhhojeh. Jieškote-uv vaanhim puáhtâ finniđ vaanhimijruudâ 160 argâpeeivist.

Oovtâ vaanhim peerâ: Jis päärnist lii ohtâ vaanhim, kiäst lii vuoigâdvuotâ vaanhimijruutân, te sun puáhtâ finniđ vaanhimijruudâ 320 argâpeeivist.

Maangâlohopeerâ: Jis päärnih šaddeh tâi adoptisteh häävild eenâb ko oovtâ, te vaanhimijpeiviruudâh puátih lase. Jis vaanhimeh lává kyehti, te jieškote-uv vaanhim puáhtâ kevttiđ lasepeivijn pele.

Puoh perruuh: Peeivijd puáhtâ kevttiđ tassaaš ko pärni tiävdá 2 ive tâi tassaaš ko adoptiopärni tiipšon vâldimist lii moonnâm 2 ive. Vaanhimijruttâpooij lohomeeri tâi ucemuskukkodâh ij lah räijejum.

Vaanhimijpeiviruutân ij lah vuoigâdvuotâ pargopeeivijn, iheluámust ige eres pâlhlâlin ríjjâpeeivijn (om. okkoriijah tâi pargoääigi uánidemriijah). Te ele uusâ vaanhimijruudâ tágárijn peeivijn.

Uusâ vaanhimijruudâ meid ääigist, mast pargoadeleijee máksá päälhi vaanhimijriijâ vuáđuđul.

Kuábbáškin vaanhim ij pyevti finniđ vaanhimijruudâin siämmää ääigi siämmää päärnist päikkitipšo tâi priivaat tipšo torjuu.

Luvvâ lase vaanhimijruudâ vaikuttâsâst pärnitipšo toorjân

www.kela.fi/kotihoidontuki-muiden-etuksien-vaikutus.

Vaanhimijruudâ mäksim váátá, ete tun tipšoh pärni. Pärni piäivälâš tipšom kalga vâldid tust nuuvt ennuv ääigi, ete tot iástá olespiäiválii porgâm. Tun jieh taarbâš tipšod pärni ohtuu, peic tun puávtâh tipšod pärni oovtâst nubbijn ulmuin.

Tipšoh-uv tun pärni ton ääigist, mast tun uusah vaanhimijruudâ?

Kale

Jiem

Mun uusâm tállân čuávjumruttâpaje jotkân vaanhimijruudâ _____ argâpeeivist

Mun uusâm vaanhimijruudâ ääigán _____ - _____

i Almoot lasepooijid saajeest 10 Lasetiäđuđ.

Peeivih, moh tuállojeh nubbijn ulmuin siämmää ääigi

Muu tárguttâssân lii finniđ vaanhimijruudâ siämmää päärnist siämmää ääigi nubbijn ulmuin.

Peeivih, moh tuállojeh siämmää ääigi nubbijn ulmuin: _____ - _____

i Almoot lasepooijid saajeest 10 Lasetiäđuđ.

Tun puávtâh finniđ čuávjum- já tâi vaanhimijruudâ siämmää ääigi nubbijn ulmuin 18 argâpeivid, jis ohtâ pärni lii šoddâm tâi adoptistum. Jis päärnih šaddeh tâi adoptistojeh siämmää tove kyehti tâi eenâb, te siämmää ääigi toollâmnâäl peeivih puátih lase.

Luvvâ lase: www.kela.fi/vanhempainraha-ja-vanhempainraha-osittaisena -siijđost saajeest maangâlohopeerâ.

Jis nube ulmui lii mieđettum vaanhimijruttâ ton ääigán, moos tun uusah tom, mutâ tunnui ulmen ij lah finniđ tom siämmää ääigi, te pivde suu almottiđ nubâstusâst Kelan.

Mun uusâm vaanhimijruudâ uásiágásávt ääigán _____ - _____

i Almoot lasepooijid saajeest 10 Lasetiäđuđ.

lähtun lii, ete tuu pargoäigi lii enâmustáá 5 tiijme peeivist. Taas kuleh puoh pargoh, moh láá porgum pargokoskâvuodâin já jieijâš irättâsâst. Pargokoskâvuodâst orroo ulmust kalga leđe uásiägipargosopâmuš enâmustáá 5 tiijme piäiválii pargoääigist. Sopâmuš ij taarbâš toimättid Kelan.

Uásiágásávt maksum vaanhimijruttâ keeppid peivilahe vaanhimijruttâpeeivist.

Lah-uv tun sooppâm tuu pargoadeleijein tâi pargoadeleijeiguin, ete tuu pargoäigi lii enâmustáá 5 tiijme peeivist, tâi lah-uv tun kepidâm tuu jieijâd irättâsâst porgum pargoääigi enâmustáá 5 tiijmán peeivist ton ääigán, kuás tun uusah uásiágásii vaanhimijruudâ?

Lam

Jiem

Mun uusâm sierânâsčuávjumruudâ _____ rääjist

(Taam puáhtâ uuccâđ tuš vaanhim, kote šoddâd. Luvvâ lase: www.kela.fi/raskausraha-ja-erityisraskausraha.)

Mun uusâm adoptiotorjuu. (Taam puáhtâ uuccâđ adoptiovaanhim, ko pärni adoptistoo olgoenâmijn.)

i Toomât lahtosin luámáttuv SV 94.

5. Olgoenâimijn aassâm, orroom já porgâm

i Olgoenâimijn aassâm, orroom tâi porgâm sáttá vaiguttid vaanhimijhiäđoid.

Jis tun oroh olgoenâimijn paijeel 3 mánuppaje tâi poorgah tâi lah porgâm uccáá-uv, te toomât luámáttuv Y 38.

Aasah-uv tun tâi oroh-uv olgoenâimijn ton ääigi, moos tun uusah čuávjum- tâi vaanhimijruudâ?

Jiem

Kale. Mon enâmist? _____

Lah-uv tun porgâm olgoenâimijn oovdeb ive ääigi ovdil čuávjum- tâi vaanhimijruudâ älgim?

Jiem

Kale. Mon enâmist? _____

Kuás? _____ - _____

6. Čielgiittâs pargokoskâvuodâst já irättâstooimâst

Lii-uv tust vyeimist orroo pargokoskâvuotâ, ko sierânâsčuávjum-, čuávjum- tâi vaanhimijrijjâ älgá?

Ij

Kale

Pargoadeleijee tâi
pargoadeleijeeh:

Toomah-uv tun irätteijen, eennâmtuáluirätteijen tâi iälättâshárjutteijein, ko sierânâsčuávjum-, čuávjum- tâi vaanhimijrijjâ älgá tâi lah-uv toimâm tágárin rijjâ älgim ovdedeijee ive ääigi?

Jiem

Kale

Jieijâd irättâs nommâ: _____

Y-tubdâldâh: _____

7. Peerârijjäääigi puáduh

Päälhimäksim (Teevdi tuš, jis tust lii vyeimist orroo pargokoskâvuotâ, ko tuu peerârijjâ älgá.)

i Koiđad tuu pargoadeleijest, ete finniih-uv tun sierânâsčuávjum-, čuávjum- tâi vaanhimijrijjâ vuáđuld päälhi.

Finniuh-uv tun päälhi sierânâsčuávjum-, čuávjum- tâi vaanhimijrijjâ ääigist?

Jiem. Mun lam visásmittâm ääši muu pargoadeleijest.

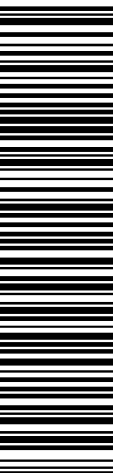
Kale. Mun finniim päälhi ääigist _____ - _____

Kela máksá peiviruudâ pargoadeleijei, jis tun finniuh päälhi sierânâsčuávjum-, čuávjum- tâi vaanhimijrijjâ ääigist. Pargoadeleijee kalga jieš uuccâđ peiviruudâ majemustáá talle, ko pálhálâš äigi lii nuuhâm.

Päälhi mäksee pargoadeleijei noomah já puhelinnumereh. Almoot vuosâsaajeest päälhirekinistem puhelinnummeer

Kale. Mun finniim päälhi já peiviruudâ iäruuttâs. (Kela máksá peiviruudâ tunjin ige pargoadeleijee ucâmuš tarbâšuu.)

Päälhi mäksee pargoadeleijei noomah já puhelinnumereh. Almoot vuosâsaajeest päälhirekinistem puhelinnummeer

Hiäduh olgoenâmiijn

Finniih-uv tun tâi lah-uv uuccâm hiädu olgoenâmiijn (om. iälättuv, vaanhimijruudâ tâi hiädu, mii västid vaanhimijruudâ)?

Jiem

Kale. Almoot mäksee lájádâs noomâ, staatâ, hiädu já hiädu mere. Lahte fáárun om. hiätumiärádâs tâi eres čielgiittâs nube staatâ mäksim hiädust.

i Almoot Kelan, jis tun finniiškuát hiädu olgoenâmiijn siämmää ääigi ko tun finniih Kelast sierânâsčuávjum-, čuávjum- tâi vaanhimijruudâ.

8. Peiviruudâ miärán vaigutteijee tiäduh

i Peiviruudâ meeri rekinistoo tuu ihepuádu vuáduhd. Ihepuátu uáivild tuu puáduhd 12 kalendermánuppaje ääigist. Taat äigi nabdoo tarkkumpaijeen. Peiviruudâ älgimäigimudo já tarkkumpaje kooskân páácá kuittäg 1 kalendermánuppaje, mon ääigi finnejum puáduh iä valduu huámmášumán.

Kela finnee puátutiäduhd puátueregisterist, iälättählájádâsâin já hiädui mäksein. Mij pivdep tuu puáduhd lohtaseijee lasetiäduhd táin luámáttuvvâin. Kela puáhtá toohâd miärádâs peiviruudâst eskân talle, ko ihepuátu lii tiädust adai ihepuádu tarkkumpaje lii nuuhâm.

Peiviruttâ puáhtá vuáduhd meid oovdeb vaanhimijpeiviruudâ vuáduštâssân orroo puáduhd. Talle-uv miärádâs puáhtá toohâd eskân talle, ko tarkkumpaje lii nuuhâm, ko Kela verdid, ete kuábáš vyehi pyevtit tunjin stuárráb peiviruudâ. Peiviruttâ miedettuvvoo automaatlávtt tunjin pyereeb vuovviijn.

Luvvâ lase www.kela.fi/ko-parni-sadda

Finniih-uv tun peiviruudâin siämmää ääigi omâhâštipšo tâi peerâtipšo tipšopáálhi?

Jiem

Kale, tuáistáázân

Kale, _____ räi

Lah-uv tun finnim tarkkumpaje ääigi pargottesvuodâkassaast tienâspeiviruudâ?

Jiem

Kale. Mun lam uuccâm tâi finnim tienâspeiviruudâ _____ - _____

i Jis tun lah finnim tienâspeiviruudâ mangâ paajeest ovdâmerkkân luámuttem tiet, te almoot poojiid saajeest 10 Lasetiäduh.

Vaanhimijpeiviruudâ vuáduštâssân orroo ihepuádu puáhtá rekinistiid tarkkumpaje 3 majemuu kalendermánuppaje puádui vuáduhd. Taat váátá, ete tuu 3 kalendermánuppaje puáduh láá 4:jn kiárdudijn ucemustáá 20 % stuárráábeh ko 12 mánuppaje ihepuáduh.

Toos lasseen iähtun lii, ete tun lah tarkkumpaje ääigi toohâm maidnii čuávvoijn. Valjii hiäivuláš muulsâiävtu ruossâin:

Mun lam valmâštum ámáttân já čodâldittám totkos.

Mun lam lamaš čodâlditmin viärju- tâi siiviilpalvâlus.

Mun lam lamaš vaanhimijpeiviruttâpaje maŋa uásild tâi ollásávt meddâl pargoelimist vuálá 3-ihásii pärni päikkitipšo tiet.

Mun lam lamaš vaanhimijpeiviruttâpaje maŋa uásild tâi ollásávt meddâl pargoelimist adoptiopärni päikkitipšo tiet.

Mun lam lamaš meddâl pargoost vuálá 16-ihásii pyeccee tâi vâdulii pärni pyecceetiipšon uásálistem tiet (päikkitipšo tâi pyecceeviäsutipšo).

Mun lam varrim olgoenâmiijn Suomân, jiemge lah olgoenâmiijn orodijn lamaš Suomâst puácuvuodâtähidum.

Uusah-uv tun peiviruudâ tarkkumpaje 3 majemuu kalendermánuppaje puádui vuáduhd?

Jiem

Kale. (Almoot vuáduštállâm oovdeb saajeest.)

9. Lahtoseh

- Pälkkituodâštusah tâi eres čielgiittâsah puáđuin, moh iä oinuu puáturegisterist (om. olgoenâmiijn finnejum päلكki). Kela kojâd táárbu miel lasetiäđuid.

Enijtoorjâ, čuávjumruttâ:

- Čuávjumtuodâštus luámáttâh SV 75

Adoptiovaanhim enijtoorjâ, adoptiotoorjâ já vaanhimijruttâ:

- Luámáttâh SV 94

Adoptiovaanhim vaanhimijruttâ, jis tun adoptistáh päärni olgoenâmiijn palvâluspyevitteijettâä:

- Adoptiolävdikode adelem tuodâštus tâi eres čielgiittâs päärni adoptiost tâi tiipšon väldimist

Sierânâsčuávjumruttâ::

- Tuáhtár tevdim luámáttâh SV 97
 Pargoadeleijee tevdim luámáttâh SV 96

Eres lahtoseh

- Moh?

10. Lasetiäđuh

- Merkkii numerijñ, ete mon ucâmuš sajan tun čujottah.

- Lasetiäđuh sierâ pápárist. Čääli pápárân jieijâd noomâ já persovntubdâlduv.

11. Vuáláčaalâ

Mun tähidâm, ete muu adelem tiäđuh láä olmâ já mun almottâm, jis toh nubástuveh.

Päikki já äigi

Vuáláčaalâ já noomâ čielgâsmitem

Mij pyehtip kevttiđ taam hiätuääši čuávdimân finnejum tiäđuid meid eres hiätuääšist, jis tiäđuid kalga laavâ miel väldiđ tast huámášumân. Siämmáanáál mij pyehtip kevttiđ eres hiäđu várás finnejum tiäđuid ko čuávdiip taam hiäđu.

Tun uážuh Kelast tiäđu tast, ete kost mij pyehtip finniđ tunjin kyeskee tiäđuid já kuus mij pyehtip taid adeliđ.

